

**Gemeente
Altena**

Bestuursakkoord 2026 - 2030

Inhoud

Voorwoord	5
Sociaal domein	9
Ruimtelijk domein	15
Bedrijfsvoering	25
Voorgestelde portefeuilleverdeling	29

Voorwoord

Trots en dankbaar

Wij zijn trots op en dankbaar voor alle kwaliteiten die Altena kent. Het zijn de inwoners, ondernemers en verenigingen die deze kwaliteiten vormgeven: door de ondernemingskracht van onze bedrijven, de gemeenschapszin van onze inwoners en de inzet en verantwoordelijkheid van vele vrijwilligers, mantelzorgers en ondersteuners. Daarmee is Altena – in alle verscheidenheid van kernen, dorpen en stad – een gemeente met veel kwaliteiten.

In de afgelopen zeven jaar hebben wij kunnen bijdragen aan de samenleving van Altena. Dit willen wij deze bestuursperiode niet alleen voortzetten, maar ook verder ontwikkelen. Wij vertrouwen erop dat dit gaat lukken; juist als wij – als gemeenschap van Altena – de krachten bundelen en elkaar versterken in het samenspel tussen samenleving en gemeente.

Zorgen en uitdagingen

We leven in een turbulente wereld. Op internationaal niveau nemen spanningen toe die soms direct – bijvoorbeeld door stijgende energieprijzen – doorwerken in het (werkzame) leven van onze inwoners. Op nationaal niveau lijken we crisis op crisis te stapelen. Stikstof, energie, opvang, klimaat, wonen, veiligheid en andere thema's confronteren ons met heel ingewikkelde en soms onontwarbare vragen en beslissingen. Zelfs als inwoners hier niet direct door geraakt worden, ervaren zij de spanningen die dit geeft in politiek en samenleving. Ook de technologische veranderingen (bijvoorbeeld digitalisering/AI) betekenen direct en indirect veel voor de levenssituatie van onze inwoners.

Al die spanning, turbulentie en verandering vragen veel van de inwoners van Altena. Natuurlijk gaat iedereen daar verschillend mee om, maar mensen kunnen een gevoel van vervreemding en onthechting ervaren; zeker als deze veranderingen invloed hebben op hun dagelijks leven en ze hier zelf weinig grip op ervaren.

We willen hierin als gemeente dicht(er) naast de inwoners blijven staan. Dat doen we soms door als vangnet te fungeren, daar waar het bestaansrecht of de sociale basis van het dagelijks leven worden bedreigd. Vaak zullen we een begeleidende en faciliterende rol kiezen om inwoners, ondernemers en verenigingen in staat te stellen om zelf zo goed mogelijk hun leven in te richten. Bijvoorbeeld op het gebied van wonen, gezondheid, leefbaarheid, economische ontwikkeling,

recreatie en gemeenschap. Waar nodig zullen we een regelgevende en handhavende positie innemen, bijvoorbeeld op het terrein van veiligheid en bestrijding van ondermijning. Zeker zullen we – met onze inwoners en andere partners – ideeën en activiteiten ontwikkelen om ook op de lange termijn kwaliteit van wonen, leven en ondernemen in Altena te blijven ondersteunen.

Wat dit laatste betreft zien we het als onze taak om al in deze periode in te spelen op langere termijn kansen en uitdagingen voor iedereen binnen onze gemeente op het gebied van gezondheid/vitaliteit, leefbaarheid, klimaat/energie, brede welvaart, waterveiligheid en andere relevante onderwerpen. Dit betekent ook dat we in de brede bestuurlijke en maatschappelijke krachtenvelden rond deze onderwerpen niet aan de zijlijn blijven staan. We kiezen positie om zodanig invloed uit te oefenen dat wij de belangen van onze inwoners zo goed mogelijk dienen.

Meer met minder

We moeten onze activiteiten als gemeente uitvoeren met beperkte financiële middelen. We hebben ook nog steeds te maken met personeelstekorten op bepaalde thema's. We willen met minder middelen meer bereiken, hoe lastig dat ook is. Dat vraagt van ons als gemeente in de eerste plaats heldere ambities en prioriteitstelling in de veelheid van opgaven, taken, wensen en verwachtingen die we hebben als gemeente. Het vraagt ook creativiteit en hier en daar een vernieuwende aanpak van vragen en opgaven. We willen wat dat betreft als gemeente een beweging "van denken naar doen" maken: focus op kerntaken, pragmatisch, compacter organiseren, uitvoeringsgericht optreden met veel ruimte voor eigen initiatief en inzet van partners, inwoners en ondernemers bij het bereiken van resultaten. Met een college bestaande uit vier wethouders geven wij hier ook zelf invulling aan.

De betrokkenheid en kwaliteit vanuit de lokale samenleving is onmisbaar. We willen deze graag gebruiken voor de opgaven waar we samen voor staan in Altena. We bereiken dan veel meer dan als we alleen aan de slag gaan. Met deze gezamenlijke aanpak willen we toewerken naar een eigen stijl van samenwerken waar ook nieuwe vormen van participatie en co-creatie bij passen. We beseffen dat dat in de eerste plaats iets van de gemeente vraagt: ruimte maken, duidelijke kaders en verwachtingen stellen, transparantie en openheid geven, openstaan voor nieuwe ideeën en creativiteit ondersteunen. We zien dat als belangrijke ontwikkelopgave in de volle breedte van bestuur en organisatie van onze gemeente.

Een akkoord op hoofdlijnen

Dit akkoord bevat de afspraken die we als partijen gemaakt hebben voor onze samenwerking deze bestuursperiode. We hebben ons daarbij gericht op die onderwerpen die vanuit de vier coalitiepartijen als belangrijk zijn aangemerkt. We hebben hier ook de onderwerpen bij betrokken die zijn aangedragen vanuit de niet-coalitiepartijen.

De door ons gemaakte afspraken gaan niet over alle aspecten van het gemeentelijk beleid en functioneren; dat doet niets af aan de niet-benoemde aspecten. Wij zien geen noodzaak om daar op dit moment (andere) afspraken over te maken. De afspraken die wel gemaakt zijn, zijn vaak intentioneel en breed geformuleerd. Het bestuursakkoord heeft daarmee het karakter van een koersdocument dat nog verder ingevuld moet worden.

Dit betekent dat dit akkoord op veel manieren ruimte biedt voor dialoog en uitwerking in de samenwerking met zowel andere fracties in de gemeenteraad, als met partners in samenleving en (regionaal) bestuur. We nodigen eenieder daartoe uit. Wij vragen het college om hier in de komende maanden richting aan te geven door een werkprogramma op te stellen dat vertaald kan worden in de begroting. Wij zien ernaar uit om zoveel mogelijk eendrachtig en in constructieve samenwerking met zoveel mogelijk partijen onze kwaliteitsgemeente Altena in deze periode verder te versterken en te ontwikkelen.

Leeswijzer

Dit document is opgebouwd vanuit drie clusters van onderwerpen. Het eerste cluster is gericht op Altena als eenheid van gemeenschappen en betreft onderwerpen als zorg, bestaanszekerheid, gezondheid, opvang van en omgang met bijzondere aandachtsgroepen en arbeidsparticipatie. Het tweede cluster richt zich op Altena als ruimtelijke eenheid/grondgebied en gaat over onderwerpen als wonen, mobiliteit, ruimtelijke inrichting, economie, maatschappelijke vastgoed. De thema's vitaliteit en leefbaarheid vormen in beide clusters een soort rode draad. Het derde cluster is gericht op verantwoorde financiën, organisatie en bestuur van de gemeente en enkele overige onderwerpen die aandacht krijgen.

In het overzicht op de laatste pagina is de tussen de coalitiepartijen overeengekomen, voorgestelde portefeuillevindeling en de namen van de kandidaat-wethouders van iedere partij opgenomen.

Namens de coalitiepartijen,

Arno Bouman
CDA Altena

Philip den Haan
AltenaLokaal

Henri de Raad
SGP Altena

Jan Kolff
VVD Altena

Sociaal domein

Koers Sociaal Domein

Altena kent een sterke en hechte gemeenschap en gemeenschapsleven, waar we trots op zijn. We doppen onze eigen boontjes, maar helpen elkaar als dat nodig is. Die kracht vormt het fundament van ons sociaal domein.

In de afgelopen bestuursperiode hebben we de Koers Sociaal Domein 2030 vastgesteld. De ambitie is helder: al onze inwoners moeten gelukkig en gezond oud(er) kunnen worden en naar vermogen mee kunnen blijven doen in onze samenleving. Daarbij zijn elf leidende principes vastgesteld die richting geven aan het daadwerkelijk anders kunnen handelen in het sociaal domein. We weten namelijk dat we zaken anders moeten doen. De driedubbele vergrijzing komt op ons af. Het effect hiervan is dat meer mensen ondersteuning nodig hebben, minder mensen in de zorg werken en we het met minder budget moeten doen. Om ondersteuning ook in de toekomst toegankelijk en betaalbaar te houden, is een andere manier van werken noodzakelijk.

Daarom verschuift de rol van de gemeente van het verlenen van zorg naar het zijn van een vangnet. We versterken wat inwoners zelf en met familie, vrienden, burens, kerken en verenigingen kunnen organiseren. Tegelijkertijd blijft de gemeente een betrouwbaar vangnet. We zorgen ervoor dat niemand tussen wal en schip valt. Deze koers vraagt om veranderingen die impact hebben op onze inwoners. Als gemeente gaan we ondersteuning bieden die anders is dan de inwoners van ons gewend zijn. We gaan meer naar collectieve georganiseerde ondersteuning, bijvoorbeeld vrij toegankelijke voorzieningen in plaats van geïndiceerde zorg.

Dit vraagt om een cultuuromslag van de gemeente, inwoners en zorgpartners. Naast het maken van keuzes, vergt dit ook tijd. We kunnen en willen niet alles tegelijk doen. Om passende stappen te zetten voor deze koers, zorgen we ervoor dat er ruimte is om te zorgen dat we het anders kunnen gaan doen, dan dat we deden.

Sociale basis

Onze inwoners zijn het fundament van de sociale basis in Altena. De verbondenheid in onze kernen is groot en draagt bij aan de leefbaarheid van onze gemeente. Elke kern, groot en klein, geeft daar zelf invulling aan met eigen tradities, verenigingen en initiatieven.

Deze kracht moeten we koesteren, behouden en zelfs versterken. De gemeente kan daarbij ondersteunen door ruimte te bieden voor initiatieven en door aan te sluiten bij wat inwoners en verenigingen zelf belangrijk vinden voor hun kern. Dit willen we onder andere doen met behulp van sociale basistafels, waar mogelijk gekoppeld aan de bestaande lokale structuren van die kern. Zo blijven inwoners aan zet en houden we ondersteuning dicht bij onze inwoners.

Bij muziekverenigingen, koren, fanfares en andere culturele verenigingen herkennen we dat de stijgende kosten en het wegvallen van inkomstenbronnen, zoals het ophalen van oud papier, zorgen voor oplopende druk. Samen met deze verenigingen zoeken we actief naar manieren om hen te versterken. Daarbij staan we ook open voor nieuwe vormen van ondersteuning, waaronder experimenten met aanvullende subsidiemogelijkheden op basis van wederkerigheid.

Het verlenen van subsidie ondersteunt preventie, de sociale basis en leefbaarheid. Daarbij zijn we kritisch op wat wel en niet werkt en durven te stoppen met samenwerkingen die niet het gewenste maatschappelijke effect hebben.

Preventie en ontmoeten

Om de ambities uit de Koers te halen en het belang van de sociale basis te versterken, is de noodzaak van preventie alleen maar groter geworden. En preventie begint al vroeg. Gezond eten, bewegen en in verbinding zijn met andere mensen draagt bij aan een vitale samenleving. Waar we dit voorheen in de vorm van een programma organiseerden, koppelen we dit nu aan preventie in de brede zin van het woord. De visie van dit vroege en brede stadium van preventie omarmen we nog altijd, gezien dat het thema de komende jaren steeds belangrijker wordt.

In het kader van gezond en gelukkig oud(er) worden, focussen we de komende jaren op een aantal specifieke punten. We gaan onze inwoners stimuleren om elkaar te ontmoeten. Dit kan in de buitenruimte zijn, zoals een park of een speel-/beweegplaats, en binnen in gebouwen, zoals dorpshuizen. De gemeente kan ervoor zorgen dat het aantrekkelijk(er) wordt om elkaar te ontmoeten door te anticiperen daar waar de behoeften van inwoners liggen. Zo willen we zorgen dat ons eigen maatschappelijk vastgoed (nog) beter benut wordt in het kader van ontmoeting en gaan we meer integraal acteren op de inrichting van onze buitenruimte. Iedereen moet hier gebruik van kunnen maken, dus hanteren we de kaders van de vastgestelde inclusie-agenda. Dit zijn tevens belangrijke acties tegen eenzaamheid en ter bevordering van beweging.

We gaan ook verder met onze inzet voor ouderen en met name voor mensen met dementie. In de afgelopen periode zijn een aantal wegwijspaden aangelegd. Deze concrete actie en andere instrumenten gaan deze periode ingezet worden om deze inwoners te ondersteunen.

Preventie en het beroep dat we daarmee doen op zelfredzaamheid is goed, maar ook noodzakelijke. Tegelijkertijd begrijpen we ook heel goed dat dit niet alleen iets van onze inwoners vraagt die ondersteuning nodig hebben. Het vraagt immers ook veel van de mensen om hen heen. Familie, vrienden en buren staan voor hun medemensen klaar als dat nodig is en in de mate waarin dat kan. De komende jaren zal deze druk toenemen en het aantal mantelzorgers neemt af. We waarderen inwoners die voor andere mensen klaarstaan en gaan deze groep beter ondersteunen. Dit doen we niet automatisch met een mantelzorgbon. Als mantelzorgers meer behoefte hebben aan andere ondersteuning, gaan we daarmee aan de slag.

Ook belangrijke focuspunten binnen preventie zijn verslaving en suïcide. Hiervoor is extra aandacht deze bestuursperiode. We zorgen dat het beleid wordt versterkt en trekken daarbij op met partners in regionaal verband.

Stevig lokaal team, ondersteuning en zorg

Het Stevig Lokaal Team (SLT) voor jeugd heeft een pilot gedraaid in de vorige bestuursperiode en gaat per 1 januari 2027 in de hele gemeente van start. Deze bestuursperiode zetten we stappen om het SLT voor alle leeftijden in te zetten: van 0 tot 100. Op deze manier komen we tegemoet aan onze inwoners en zorgpartners. Inwoners hebben één loket waar ze terecht kunnen met al hun ondersteuningsvragen. Bovendien werken we integraal samen met onze partners, wat duidelijkheid schept.

Veel van onze inwoners hebben een geloofsovertuiging. We zorgen er blijvend voor dat identiteitsgebonden zorg een volwaardige plek krijgt in ons inkoopbeleid op het gebied van Wmo en Jeugd. Bij de toewijzing van zorg en ondersteuning wordt in het bijzonder ten aanzien van directe mentale of lichamelijke (intense) zorg rekening gehouden met de levensbeschouwelijke achtergrond van de inwoner, waarbij identiteitsgebonden zorgaanbieders als een waardevolle partner worden gezien.

Een concrete actie voor deze periode is het opzetten van een relatieloket. We zien dat het stranden van een relatie gepaard kan gaan met problematiek bij zowel de volwassenen als de kinderen, wanneer deze in het spel zijn. Dit leidt regelmatig tot een beroep op ondersteunende voorzieningen. Het op te zetten relatieloket biedt laagdrempelige ondersteuning om (voornamelijk) problematiek bij jongeren te voorkomen en het beroep op voorzieningen te verminderen.

Maatschappelijke participatie en bestaanszekerheid

Iedereen doet mee in Altena. Dat is de cultuur die ons kenmerkt. Dit geldt niet alleen voor de vastgestelde inclusie-agenda, maar ook voor de veranderingen die de nieuwe 'participatiewet in balans' gaat brengen. Bestaanszekerheid is van groot belang, maar ook hier geldt dat inwoners eerst zelf aan de slag moeten en de gemeente het vangnet is. Wij maken gebruik van de mogelijkheden die de wet ons biedt om – naar vermogen – maatschappelijke participatie te vragen van de cliënt, zolang hij of zij een uitkering ontvangt.

MidZuid

Samen met de Dongemondgemeenten zijn we eigenaar van het werkbedrijf MidZuid. MidZuid is onze grootste partner in het begeleiden en laten meedoen van mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Deze bestuursperiode richten we ons verder op de meest passende ondersteuning voor deze groep inwoners en op de vraag welke rol MidZuid voor hen en voor ons kan betekenen daarin. Aansluitend maken we een keuze in welke huisvesting daarbij het best passend is.

CBS HET FUNDAMENT

www.vanhemertbestratingen.com
Huib van Hemert
Gendern 06 - 53 62 78 03

Onderwijs en talentontwikkeling

Altena heeft een beperkt aanbod voor jongeren om na de middelbare school verder te studeren binnen de gemeente. We zetten in op samenwerkingen met schoolinstituten van buiten onze gemeente. We kunnen hiermee een breder educatief aanbod bieden aan onze jongeren, waardoor onze jongeren de binding met onze gemeente behouden. Daarnaast kijken we naar verbreding in het aanbod voor MBO. Altena staat bekend om de maritieme en agrarische sector. Wanneer we samenwerken met onderwijs en organisaties binnen deze sectoren, ontwikkelen en behouden we de kennis.

Deze periode zullen we eveneens een nieuw Integraal Huisvestingsplan voorbereiden voor onze schoolgebouwen. Het huidige huisvestingsplan loopt af in 2029. Hier betrekken we ook nieuwe ontwikkelingen en voorstellen/ideeën van onze lokale schoolorganisaties bij met het oog op een blijvend robuust en levensvatbaar scholenaanbod in onze regio op het gebied van basis- en voortgezet onderwijs.

Inwonersparticipatie

Onze stijl van werken is en blijft sterk gericht op het samenwerken en het gebruik maken van krachten en kwaliteiten van allen in onze lokale samenleving om opgaven te realiseren. Om dat goed te doen, is het van belang dat heldere en werkzame instrumenten en methoden van inwoners- en overheidsparticipatie worden ontwikkeld en toegepast. Vernieuwende oplossingen passen hierbij. Om dit te bereiken, ontwikkelen we participatiebeleid waarmee de gemeenteraad richting kan geven en ook de eigen positie in het participatieproces goed kan bepalen.

Ruimtelijk domein

Visie op Altena

Altena kent een sterke en hechte gemeenschap, waar we trots op zijn. Die kracht vormt het uitgangspunt van alles wat we doen in het ruimtelijk domein. Zo staat de inwoner voorop als we het hoofd bieden aan grote opgaven op het gebied van wonen, energie, mobiliteit, gezondheid en economie. Op die manier werken we aan een Altena waar het goed leven, wonen en werken is.

Ontmoeting en verbinding

Iedere kern van Altena kent een uniek eigen karakter en cultuur. Het zijn de inwoners die dat karakter meedragen en die cultuur uitstralen. De dorpshuizen spelen hierbij een cruciale rol als centrale ontmoetingsplek en dragen direct bij aan de leefbaarheid van iedere kern en de mensen die daar wonen. De maatschappelijke waarde die dit oplevert, is groot en zeer het investeren waard. Daarom gaan wij aan de slag met een concrete investeringsagenda, zodat de dorpshuizen een duurzame toekomst houden en hun rol kunnen blijven invullen voor onze gemeenschap.

Niet alle dorpshuizen zijn in eigendom van de gemeente. Wij waarderen het dat inwoners, verenigingen of stichtingen bereid zijn om zelf het onderhoud van hun dorpshuis voor hun rekening te nemen. Ook dit verdient financiële ondersteuning.

We willen niet alleen investeren in de dorpshuizen, maar ook in ons andere maatschappelijk vastgoed. Denk aan de sportaccommodaties of multifunctionele accommodaties: plaatsen waar cultuur, sport en gemeenschap samenkomen. Ook voor onze zorgverleners biedt dit kansen. Zo draagt dit bij aan de vitaliteit van onze inwoners – in de breedste zin van het woord.

Wij geven hier invulling aan door verder te gaan met de toekomstplannen voor De Werf en 't Rondeel. Ook houden wij onze zwembaden in stand en gaan wij aan de slag met de toekomstbestendigheid daarvan. Wij gaan verder op zoek naar een passende invulling voor Park Veldzicht. Wij staan positief tegenover de ontwikkeling van het Sportpark Almkerk. We zien daarbij ook kansen voor herontwikkeling van de achterblijvende locaties in Nieuwendijk en Almkerk.

Bij de uitvoering van de investeringsagenda zoeken wij actief de samenwerking met de vele vrijwilligers en inwoners die gebruik maken van de dorpshuizen. Zo blijven zij verbonden aan de toekomst van hun eigen ontmoetingsplek. Investerings, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, moeten lonen. Mondiale energietekorten mogen geen ingrijpende gevolgen hebben voor verenigingen en andere gebruikers. Tegelijkertijd wordt van ons verwacht dat wij verstandig omgaan met de budgetten die ons zijn toevertrouwd. Daarom is het passend om ook te kijken naar (creatieve) manieren waarop inkomsten vergroot of kosten verlaagd kunnen worden en we anderzijds kunnen komen tot optimalisering van gebruik en beheer van ons maatschappelijk en gemeentelijk vastgoed.

In de komende jaren geven wij uitvoering aan het toekomstperspectief Cultuur, Recreatie en Toerisme. Wij houden vast aan de middelen die hiervoor ter beschikking zijn gesteld.

Wonen

Woningen en woningbouw zijn een belangrijke factor in het bewaren en versterken van de leefbaarheid in de kernen. We vinden daarom dat in alle kernen reële mogelijkheden voor woningbouw moeten worden gezocht en zo mogelijk benut, aansluitend bij de behoefte. De kwantitatieve opgave voor woningbouw is groot, maar we zijn wel van mening dat aspecten van kwaliteit en leefbaarheid uiteindelijk de doorslag moeten geven in de programmering en realisatie.

Het is belangrijk dat in onze gemeente voldoende woningen worden gebouwd. Om dat te ondersteunen, nemen wij onze verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld door beperkende regels waar mogelijk weg te nemen en procedures waar mogelijk te versnellen of parallel aan elkaar te laten lopen. Ook manieren van co-creatie verdienen de aandacht, zodat gemeente en marktpartijen samen bijdragen aan onze woningbouwopgave.

Om tot kansrijke woningbouwontwikkelingen te komen, zoeken wij naar gebiedsgerichte oplossingen. Dit kan bijvoorbeeld door grotere ontwikkellocaties aan te wijzen of door juist meer verspreide, kleinere projecten samen te brengen tot één groter plan. Hiermee ontstaan uitvoerbare plannen en kan invulling gegeven worden aan de uitgangspunten: minimaal tweederde betaalbaar, waarvan minimaal 30% van het totaal sociale huur. We kunnen daarmee toegroeien naar een passend en betaalbaar woningaanbod van (sociale) huur- en koopwoningen voor alle kernen dat bovendien aansluit bij de behoefte van iedere kern.

Ondanks onze inzet om doorlooptijden te verkorten, beseffen wij dat nieuwbouw van woningen tijd kost. Om eerder te kunnen voorzien in de behoefte van onze inwoner, willen wij inzetten op het stimuleren van alternatieve woonvormen. Denk aan het toepassen van woningsplitsingen of het optoppen van woningen. Ook mantelwonen hoort in dit rijtje thuis. Dit biedt niet alleen kansen voor ouderen, maar ook voor jongeren die zo de mogelijkheid krijgen om zelfstandig te gaan wonen. Om de kansen van onze inwoners op de woningmarkt in Altena te vergroten, willen wij een huisvestingsverordening opstellen. We onderzoeken hierbij aanvullende mogelijkheden om onze eigen inwoners voorrang te geven. Ook het succes van de starterslening onderkennen wij. In deze periode houden wij dat in stand en herijken wij de voorwaarden voor de starterslening.

Tot slot hebben wij oog voor inwoners die extra aandacht verdienen. Initiatieven die woonzorgmogelijkheden bieden, verdienen het om met voorrang behandeld te worden.

Opvang bijzondere doelgroepen

De gemeente deelt mee in de verantwoordelijkheid om een aantal bijzondere doelgroepen op te vangen binnen de gemeente. Dit gaat om personen met een urgentieverklaring (spoedzoekers), maar ook asielzoekers en Oekraïners. We nemen onze verantwoordelijkheid en geven opvang aan deze bijzondere doelgroepen, rekening houdend met de wettelijke en lokale kaders. We houden als gemeente de regie en betrekken de samenleving in een vroeg stadium, voorafgaand aan de keuzes die we maken.

Werken

Altena is een ondernemende gemeente. Denk aan de maritieme maakindustrie in Werkendam, de bedrijvigheid rondom Giessen, de handel aan de oostkant van ons eiland en de agrofood sector in heel Altena. De kracht van de lokale gemeenschap komt ook hier naar voren als we kijken naar de verschillende Bedrijven Investeringszones (BIZ'en) en ondernemersverenigingen, diverse agrarische verenigingen, zoals de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) en het Agrarisch Collectief Altena (ACA), het Ondernemershuis Altena en de Werkendam Maritime Industries (WMI). De bedrijvigheid biedt kansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Uiteraard past het bij de gemeenschap van Altena dat iedereen zich gezien voelt. De zondagsrust wordt door een groot deel van Altena gewaardeerd.

Wij zijn trots op deze 'handen uit de mouwen'-mentaliteit. Als gemeente willen wij dat faciliteren. De Visie op Werken en Detailhandelsvisie bevatten de beleidskaders waar wij aan vasthouden. Deze periode actualiseren we de visiestukken. Wij gaan ervan uit dat we ook de komende jaren gezamenlijk werken in en aan Altena.

Bedrijventerreinen zijn belangrijke plekken waar bedrijvigheid samenkomt. Het heeft daarbij maatschappelijke waarde voor onze kernen; juist ook voor de kleinere kernen. Bij de uitbreiding van bestaande of ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen wegen wij de maatschappelijke impact. Denk aan de gevolgen op het gebied van mobiliteit, leefbaarheid, energiebehoefte, huisvesting van arbeidsmigranten, milieubelasting, etc. Dit betekent dat wij allereerst kijken naar inbreidingsmogelijkheden om meer ruimte te creëren (bijvoorbeeld het in gebruik nemen van leegstaande percelen). Daar waar uitbreiding van bedrijventerreinen reeds is voorzien, geven wij daar uitvoering aan, zoals bij het Subregionaal Bedrijventerrein Giessen. In andere gevallen werken wij mee aan uitbreiding, zolang de maatschappelijke waarde opweegt tegen de maatschappelijke impact.

Deze periode gaan we verder met de realisatie van de insteekhaven. De haalbaarheid van de Derde Haven is inmiddels bevestigd. We gaan aan de slag met de voorbereidingen voor de verdere ontwikkeling. Samenwerking met andere overheden (provincie, Rijk en Europa) is hierbij essentieel.

Het is bekend dat arbeidsmigranten een belangrijke rol vervullen in de economie van Altena. Passende huisvesting is een punt van aandacht. Uitgangspunt is dat huisvesting aansluit bij de schaal van de kern en dat particuliere woningen beschikbaar blijven voor onze inwoners. Ook is de huisvesting primair bedoeld voor arbeidsmigranten die ook daadwerkelijk werken in Altena. We houden rekening met de behoefte van bedrijven in Altena. Op basis van het behoefteonderzoek schrijven wij, indien daartoe aanleiding is, op korte termijn een tender uit voor een nieuwe huisvestingslocatie. Indien nodig, herijken we de beleidsregels voor de huisvesting van arbeidsmigranten. De huisvesting moet van goede kwaliteit zijn en passen binnen de zogenaamde Roemer-norm.

Buitengebied

Altena kent een groot en open buitengebied. Primair is dit bedoeld voor grondgebonden landbouw en tuinbouw voor de voedselproductie. Wij zijn trots op dit agrarische karakter van Altena en ondersteunen dit. Bij het karakter en de identiteit van Altena horen agrarische activiteiten. Wij verwachten van onze gemeenschap dat zij begrip heeft voor de kenmerken die hieruit voortkomen in de dagelijkse praktijk. Bij beëindiging van een agrarisch bedrijf, willen wij met een beleidsregel vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing (Vab-beleid) richting geven hoe dit ingevuld wordt. Zo geven wij duidelijkheid aan initiatiefnemers en gaan wij verrommeling tegen.

In het besef dat het buitengebied vaak de grond van een ander betreft, zoeken wij actief de samenwerking met onze gebiedspartners. Met een gebiedsgerichte aanpak dragen wij gezamenlijk bij aan een vitaal platteland, met een goede kwaliteit van natuur, water en klimaat, en met perspectief voor de agrarische sector. De natuurrijke plekken in Altena beschermen en koesteren wij. Op die manier zorgen wij er ook voor dat inwoners kunnen sporten, bewegen en recreëren in de vrije natuur.

Altena is een eiland. De continue strijd tegen het water is kenmerkend voor onze geschiedenis. De bodem in Altena daalt, waardoor de risico's van het water om ons heen alleen maar groter worden. Ook worden we geconfronteerd met extreme regenval of juist periodes van droogte. Het water en de bodem zijn daarom sturend bij het geheel van onze ruimtelijke ontwikkelingen, in binnen- en buitengebied. Samen met onze gebiedspartners werken we aan een robuust water- en bodemsysteem voor onze inwoners, boeren en bedrijven en het behoud van onze waterkwaliteit – in lijn met de Kaderrichtlijn Water (KRW).

Bereikbaarheid

Bereikbaarheid voor iedereen in Altena. Daar staan wij voor. Tegelijkertijd is dit niet vanzelfsprekend. Altena is dunbevolkt, waardoor openbaar vervoer moeilijker te organiseren is. Om heel Altena bereikbaar te houden, zijn alternatieve mobiliteitsconcepten beschikbaar, zoals deelauto's, AutoMaatje en door vrijwilligers gedragen lokaal busvervoer. Dit soort concepten verdienen aandacht en kunnen verder ontwikkeld worden. In deze periode ontwikkelen we een pilot voor lokaal busvervoer samen met een lokale vereniging. Zo wordt het maatschappelijk middenveld betrokken, waardoor het bijdraagt aan de gemeenschap van Altena.

Om Altena ook in de toekomst bereikbaar te houden, herijken we onze Mobiliteitsvisie en geven we daar uitvoering aan. Hierbij hebben we aandacht voor de ontsluiting van bedrijventerreinen. De aanpak van sluisverkeer vanaf de A27 blijft een punt van aandacht. Fietsen moet vanzelfsprekender worden. Hier werken we aan door een compleet en veilig fietsnetwerk te ontwikkelen en het fietsgebruik te stimuleren. De Fietsvisie is hierbij het uitgangspunt.

Energie en duurzaamheid

Nederland heeft zichzelf ten doel gesteld om in 2050 energieneutraal te zijn. Altena neemt hierbij zijn verantwoordelijkheid. Veel inwoners en bedrijven investeren in energiezuinige maatregelen, zoals isolatie. Energie die we niet nodig hebben, hoeven we immers ook niet op te wekken. Als gemeente hebben wij een faciliterende rol, zodat inwoners en bedrijven zo min mogelijk belemmeringen ervaren bij de ontplooiing van lokale initiatieven. Ook wijzen wij gebieden aan waar alternatieve warmtebronnen mogelijk zijn. Door ruimte te geven aan (alternatieve) vormen van energieopslag kan Altena bijdragen aan het oplossen van de netcongestie. Uiteraard mag de energietransitie niet ten koste gaan van alles. Zo vinden wij grote windmolens niet passen bij het open karakter van Altena. Bovendien is Altena een laagvlieggebied. Het is belangrijk dat iedereen mee kan blijven doen, ook als je minder te besteden hebt.

Altena wordt mogelijk geraakt door de ontwikkeling van een nieuwe hoogspanningsverbinding 380 kV van Geertruidenberg naar Krimpen aan den IJssel of Dordrecht. Ook de grootschalige ontwikkeling in het Amergebied en de Powerport Moerdijk hebben invloed op Altena. Dit geldt ook voor het Regionaal Plan Energiesysteem - West-Brabant Energie in Balans. Als gemeente zitten we aan de relevante tafels om het belang van Altena te vertegenwoordigen en, waar nodig, actie te ondernemen om hierbij de belangen van onze inwoners zo optimaal mogelijk te behartigen.

Veiligheid

De gevolgen van mondiale ontwikkelingen, zoals de oorlog in Oekraïne of Iran, gaan Altena niet voorbij. Dit betekent dat we ons moeten voorbereiden op maatschappelijke risico's. Denk bijvoorbeeld aan langdurige uitval van vitale voorzieningen, zoals elektriciteit, water en telecommunicatie.

Aansluitend op de landelijke opgave, willen wij op de schaal van Altena bijdragen aan het vergroten van de maatschappelijk weerbaarheid. Ook hier geldt: we hebben de samenleving nodig om écht weerbaar te zijn. Buurtpreventieteams, kerkgenootschappen, dorpshuizen en verenigingen spelen hierbij een essentiële rol.

De samenleving lijkt te verharderen. Ook Altena is daar niet immuun voor. Dat zien we helaas terug in het gebruik van geweld tegen hulpverleners of toenemende discriminatie, waaronder antisemitisme. Dit accepteren wij niet. Wij treden hier hard tegen op. We willen onze eigen vrijwillige en professionele hulpverleners, zoals de brandweer, de ruimte geven om hun belangrijke werk in onze samenleving te kunnen uitvoeren. De versterking van maatschappelijke weerbaarheid vraagt de aandacht in deze periode. Dit willen we invullen op een manier die het best past bij ons gebied en onze inwoners.

De aanpak van (drugs)criminaliteit en ondermijning blijft een punt van aandacht. Deze periode willen wij daarom investeren in het tegengaan daarvan. Denk aan het intensiveren van cameratoezicht, het opzetten van een Meldpunt Ondermijning of het vormen van een polderbrigade.

Bedrijfsvoering

Dienstverlening

Inmiddels is Altena zeven jaar een gemeente. In deze zeven jaar hebben we flinke stappen gezet in het samenvoegen en verbeteren van de dienstverlening naar buiten. Deze dienstverlening vinden we belangrijk. Of dit nu gaat om het aanvragen van een vergunning of een paspoort of om de diensten van de Buitendienst: we willen dat inwoners één overheid ervaren die betrouwbaar, toegankelijk en voorspelbaar is. Om de dienstverlening in de toekomst op peil te houden, is het noodzakelijk dat Altena zijn dienstverlening blijft doorontwikkelen.

Organisatie

Als gemeente focussen we ons zoveel mogelijk op de basistaken die de gemeente heeft. De taken die we hebben, doen we goed. De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in onze organisatie om die passend te krijgen bij de grootte van gemeente en om op inhoud op orde te zijn. Deze bestuursperiode zetten we in op de volgende stap: ontschotten en integraal werken. Daarmee beogen we een meerwaarde in de gezamenlijke benadering van thema's en efficiëntie in de inzet van medewerkers in een compactere organisatie.

Regionale samenwerking

Altena is met bijna 60.000 inwoners een van de grotere gemeenten binnen de regio. Wij beseffen dat dit verantwoordelijkheid schept. Deze verantwoordelijkheid nemen we serieus als Altena. Tegelijkertijd moet regionale samenwerking ook wel iets opleveren. Het moet bijdragen aan onze lokale ambities. In deze periode kijken we daarom kritisch naar het behaalde maatschappelijke effect en bezien we welke efficiencywinst geboekt kan worden.

Financiën

Zoals eerder benoemd in dit akkoord, kent Altena een betrokken gemeenschap met veel bedrijvigheid en een rijk verenigingsleven. Dit levert veel maatschappelijke meerwaarde op wat bijdraagt aan de leefbaarheid in de gehele gemeente. Dit verdient ook investering in deze gemeenschap. Daar hebben wij in dit akkoord een aantal voorstellen voor gedaan. We signaleren ook dat de gemeentefinanciën onder druk staan. De structurele inkomsten en uitgaven van Altena zijn op dit moment niet in evenwicht. Om richting 2029 toe te kunnen groeien naar een sluitende meerjarenbegroting zijn keuzes nodig.

Wij vragen het college om in de komende maanden via een op te stellen werkprogramma de financiële gevolgen van de geformuleerde ambities in beeld te brengen en in relatie te brengen tot de op te stellen meerjarenbegroting. Daarin worden ook voorstellen opgenomen om toe te groeien naar een sluitende meerjarenbegroting. Voordat mogelijke verhogingen van de inkomsten aan de orde zijn, verplichten wij onszelf eerst om oplossingen te vinden aan de uitgavenkant.

Voorgestelde portefeuillevverdeling

CDA	AltenaLokaal	SGP	VVD	Burgemeester
Wendy van Ooijen-van Breugel	Shah Sheikkariem	Pieter Neven	Patrick Kok	Egbert Lichtenberg
1e locoburgemeester	2e locoburgemeester	3e locoburgemeester	4e locoburgemeester	
Beheer openbare ruimte (incl. Buitendienst)	Facility management	Afval	Arbeidsmigranten	Burgerzaken
Duurzaamheid en Energie	Gemeentelijk vastgoed	Bibliotheekwerk	Bedrijventerreinen	Communicatie, Mediabeleid en Lokale omroep
Economie	Gezondheid	Cultuur, erfgoed, monumenten, archeologie	Evenementen	Handhaving
Financiën	HR	Dierenwelzijn	Grondzaken	Integriteit
Jeugdwet	Informatisering en Automatisering	Dienstverlening	Kerngericht werken en Bestuurlijke vernieuwing	Juridische zaken
Jongerenwerk	Inkoop en Aanbesteding	Landbouw	Omgevingswet en Ruimtelijke plannen	Openbare orde
Volkshuisvesting en Wonen	Maatschappelijke agenda	Mobiliteit	Participatiewet (incl. MidZuid)	Regionale samenwerking Externe betrekkingen en Lobby
	Ouderenwerk	Natuur, landschap, water, milieu	Recreatie en Toerisme	Toezicht
	Sport	Onderwijs incl. Huisvesting en leerlingenvervoer)	Schuldhelpverlening en Armoedebeleid	Veiligheid (incl. APV en horeca)
	Streekarchief	ROB en Insteekhaven / Derde haven		
	Vluchtelingen en Statushouders			
	Wmo			

**Gemeente
Altena**